

DATOS IDENTIFICATIVOS

Bases Estruturais da Eurorrexión e Bases Normativas Comunitarias para 2007-2013

Materia	Bases Estruturais da Eurorrexión e Bases Normativas Comunitarias para 2007-2013			
Código	V03M018V01202			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial pola Universidade de Minho (Portugal) e a Universidade de Vigo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	10	OB	1	An
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público Dpto. Externo Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Varela Alvarez, Enrique Jose			
Profesorado	Almeida Soares, Nuno Arias Martinez, Maria Antonia Deleure Alvim Matos, Alice Maria Garcia Gonzalezllanos, Aureliano Garcia de Pina Neves Baleiras, Rui Nuno Sopas de Melo Bandeira, Miguel Varela Alvarez, Enrique Jose Varela Caride, Víctor Ángel			
Correo-e	evalvarez@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es/			
Descrición xeral	La materia cierra el módulo de troncalidad del Master Oficial. En ella se ahonda en los marcos estructurales con los que obtener una clara imagen de las características de la Eurorregión, y ademas, se instruye en la programación de la UE 2007-2013, y en los reglamentos, gestión de políticas y programas y normativas de referencia para su desarrollo.			

Competencias de titulación

Código	
A1	O alumnado demostrará posuír e comprender coñecementos suficientes sobre o funcionamento da Unión Europea, as características da cooperación territorial e da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal e das principais políticas que contempla a programación comunitaria 2007-2013
A2	O alumnado demostrará saber aplicar os coñecementos da competencia anterior á resolución de problemas relacionados co desenvolvemento da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal e coa elaboración de candidaturas concretas
B1	O alumnado demostrará posuír e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidades de seren orixinais no desenvolvemento e aplicación de ideas
B2	O alumnado demostrará saber aplicar coñecementos a través da capacidade para resolver problemas

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer e comprender a situación demográfica e socioeconómica dos espazos da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.	saber	A1 B1
Ter capacidade para coñecer e manexar con facilidade a normativa comunitaria que se ocupa de regular a cohesión económica, social e territorial da Unión Europea para o período 2007-2013.	saber facer	A2 B2
Ter capacidade para coñecer as estruturas políticas e institucionais multinivel de Galicia e do Norte de Portugal.	saber facer	A2 B2
Saber traballar co Programa operativo de cooperación transfronteriza España-Portugal para o período 2007-2013.	saber facer	A2 B2
Saber traballar coas normas e programas españois, portugueses e galegos de cohesión económica, social e territorial para o período 2007-2013.	saber facer	A2 B2

Contidos

Tema	
<p>PARTE I. O marco poboacional e socioeconómico na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.</p>	<p>I.1. A análise demográfica.</p> <p>(i) As etapas da evolución demográfica nos dous territorios da Eurorrexión.</p> <p>(ii) A caracterización demográfica a vista dos últimos datos dispoñibles: crecemento xeral, por rexións NUT III, estrutura por sexo e idade, migracións, e outros indicadores básicos da poboación.</p> <p>(iii) Os efectivos demográficos sobre o territorio: procesos e fases da mobilidade poboacional entre o medio rural e urbano, e efectivos poboacionais sobre o territorio.</p> <p>I.2. A análise da estrutura socioeconómica:</p> <p>(i) Fontes e indicadores no análise socioeconómico.</p> <p>(ii) Situación demográfica e poboación activa.</p> <p>(iii) Concreción espacial do poboamento e das actividades económicas.</p> <p>(iv) Características estruturais da ocupación: sexo, idade, sectores e ramas de actividade.</p>
<p>PARTE II. Réxime xurídico e político-administrativo dos Gobernos e as Administracións integrantes da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal</p>	<p>II.1: Marco xurídico: Organización administrativa e réxime xurídico da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.</p> <p>(i) Organización administrativa portuguesa. Especial referencia á estrutura e competencias das entidades locais.</p> <p>(ii) Organización administrativa española. O feito rexional en España: estrutura e competencias da comunidade autónoma galega.</p> <p>(iii) Entidades locais galegas: estrutura, organización e competencias.</p> <p>(iv) As entidades locais e os instrumentos xurídicos de cooperación transfronteiriza. Especial referencia á Agrupación Europea de Cooperación Territorial (AECT).</p> <p>II.2. Marco político-administrativo: Institucións de Goberno e de Xestión das Administracións Públicas de Galicia e do Norte de Portugal</p> <p>(i) A estrutura institucional multinivel en Galicia e o Norte de Portugal: da Asimetría a Cooperación.</p> <p>(ii) Modelos de organización de gobernos subnacionais: Xunta, CCDR-N e Gobernos e Administracións locais.</p> <p>(iii) A xestión pública e a gobernanza nas organizacións galegas e portuguesas da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.</p> <p>(iv) Redes e actores de cooperación transfronteiriza multinivel na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.</p>

PARTE III. O período de programación comunitario III.1. A Cohesión económica, social e territorial na Unión Europea: finalidade, evolución, bases xurídicas, carácter da competencia comunitaria, Institucións e órganos que participan na CES, principais instrumentos de actuación.

- (i) Finalidade, inicio e evolución. Bases xurídicas.
- (ii) Carácter da competencia comunitaria.
- (iii) Institucións e órganos que participan na CES
- (iv) Principais instrumentos de actuación: Fondos estruturais e Fondo de Cohesión. Os novos Fondos para a pesca e a agricultura
- (v) A cooperación transfronteiriza dentro da CES.

III. 2. O período de programación comunitario 2007-2013

- (i) As orientacións estratéxicas da Comunidade para a cohesión para o período 2007-2013. Obxectivos, programación e seguimento.
  - (ii) Perspectivas financeiras da Unión Europea 2007-2013: repercusión na política de cohesión 2007-2013
  - (iii) Os regulamentos comunitarios da cohesión: Regulamento xeral do FEDER, FSE e Fondo de Cohesión. Regulamento que establece unha Agrupación europea de cooperación transfronteiriza. Regulamento de aplicación (información, publicidade, control financeiro e correccións financeiras)
  - (iv) Normas de desenvolvemento e aplicación
- III. 3. Vos Marcos Nacionais de Referencia. OU MECEGA.
IV. 4. Vos Programas operativos. Especial referencia ao Programa operativo España-Portugal e ou programa Norte 2015.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	100	100
Sesión maxistral	80	0	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	70	70

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>Cada un dos apartados contemplados nas diferentes sesións maxistrais, levan asociados a realización de exercicios, que se expoñen a continuación:</p> <p>Exercicio avaliativo da Parte I: Realización dun test de contidos mínimos a reter das características demográficas e socioeconómicas da Eurorrexión. Realizar un análise pormenorizado das características demográficas e socioeconómicas dun dos territorios NUT III que forman parte da Eurorrexión.</p> <p>Exercicio avaliativo da Parte II: II.1. Marco xurídico: - breve cuestionario que porá de manifesto os coñecementos adquiridos. - resolución dun caso práctico no que se demostre tanto a destreza do alumnado no manexo de lexislación previamente estudada coma o coñecemento da doutrina xurisprudencial máis relevante sobre a cuestión plantexada. II.2. Marco político-administrativo Realizar un análise crítico e comparado do marco institucional, así como dos actores político-administrativos da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal no seu conxunto, que teñan intereses no ámbito do período de programación 2007-2013, seguindo a documentación do Programa Operacional de Cooperación Territorial España-Portugal 2007-2013 (http://www.poctep.eu).</p> <p>Exercicio avaliativo da Parte III: Realizar un análise crítico e comparado do marco dos programas comunitarios da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal no seu conxunto, para o período de programación 2007-2013.</p>
Sesión maxistral	<p>Os contidos que serán expostos ao longo das sesións que integran este módulo son os que seguen a continuación:</p> <p>PARTE I. O marco poboacional e socioeconómico na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal PARTE II. Réxime xurídico e político-administrativo dos Gobernos e as Administracións integrantes da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal PARTE III. O período de programación comunitario 2007-2013.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Sesión maxistral Para poder desenvolver os mecanismos axeitados de seguemento e atención personalizada, no que se refire a elaboración dos exercicios e problemas propostos no Módulo, a coordinación do mesmo establece que sexa a Plataforma TEMA, a canle de interlocución única e permanente para a resolución de dúbidas, envío de traballos, e exposición dos listados de avaliación.

Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Para poder desenvolver os mecanismos axeitados de seguemento e atención personalizada, no que se refire a elaboración dos exercicios e problemas propostos no Módulo, a coordinación do mesmo establece que sexa a Plataforma TEMA, a canle de interlocución única e permanente para a resolución de dúbidas, envío de traballos, e exposición dos listados de avaliación.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia e seguimento tanto das clases teóricas como das sesións prácticas presenciais (tanto na aula como na plataforma TEMA): implicación e participación nas distintas clases e actividades, intervención na resolución de casos prácticos e exercicios, nos foros e debates, opinando e argumentando posicións, etc.	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización dos exercicios de avaliación das distintas partes da materia: resolución de cuestións, entrega en prazo, presentación, contido, grado de elaboración das respostas, etc.	50%

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria o alumnado deberá completar, emendar ou corrixir os exercicios e/ou problemas propostos para a primeira e/ou realizar outros novos.

Bibliografía. Fontes de información

CANALS I AMETLLER, D. (coord), **Entidades locais y fronteras**, 2008,
 LINDE PANIAGUA, E. (COORDINADOR), BACIGALUPO SÁGESE, M. Y OTROS, **Políticas de la Unión Europea**, Madrid: Colex, 2008.,
 SOSA WAGNER, F, **Manual de Derecho Local**, Aranzadi, 2005,
 VARELA ÁLVAREZ, E.J., **Claves para repensar el gobierno local de Galicia: Horizonte Europa 2020**, Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular, 2011,
<http://www.ine.es/prodyser/pubweb/pin/pin.htm>.,
http://cgri.xunta.es/g_soclab06.html,

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:

DOMENECH, C. et al., *Segundos Estudios Estratéxicos do Eixo Atlántico*, Eixo Atlántico, 2005.

Dispoñible en liña no enderezo: http://cgri.xunta.es/g_soclab06.html

□Galicia y Norte de Portugal. Claves económicas de una euroregión□, en *Papeles de Economía Española*, nº 22, 2007.

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA DE ESPAÑA; INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA DE PORTUGAL. *Península Ibérica en cifras 2007*. Madrid: INE de España y Portugal, 2007. Dispoñible en liña no enderezo: <http://www.ine.es/prodyser/pubweb/pin/pin.htm>.

LINDE PANIAGUA, E. (COORDINADOR), BACIGALUPO SÁGESE, M. Y OTROS, *Políticas de la Unión Europea*, Madrid: Colex, 2008.

MÁRQUEZ CRUZ, G. □Las formas y tipos de gestión de las competencias de los Gobiernos locales en Galicia: La Dinámica de la gobernanza y el marco de las políticas públicas□, en *Documentos de Trabajo IDEGA*, Xeografía 19: 5-61, 2006.

RIVERO YSERN, J.L., *Manual de Derecho Local*, Madrid: Civitas, 2004.

A Gobernanza na Eurorrexión Galicia-Norte de PortugalVigo: Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular, 2006.

RUI MARTINS, M. *As Autarquias Locais na União Europeia*, Porto: Edições ASA, 2001.

□Al servicio de las regiones. Política regional de la Unión Europea 2007-2013, Comisión europea, 2008.

Claves para repensar el gobierno local de Galicia: Horizonte Europa 2020, Vigo: Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular (<http://www.eixoatlantico.com/libros/repensar/>).

VARELA ÁLVAREZ, E.J. (2006). □Los Gobiernos Locales en el marco de la Reforma del Estatuto Autonomía de Galicia: una posible hoja de ruta basada en la gobernanza□, en LÓPEZ MIRA, A.X. (Coord.). (2006). *O TerceiroEstatuto Galego. Propostas*

desde a Ciencia Política, Santiago de Compostela: Tórculo Edicións, pp. 205-242.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

Anuario del Gobierno Local, editado desde 1995 por la Fundación "Democracia y Gobierno Local".

Comentarios a los Estatutos de Autonomía de las Comunidades Autónomas, últimas ediciones.

Eixo Atlántico. Revista da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal, nº 6: "Reflexións sobre a política e a administración na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal". <http://www.eixoatlantico.com/subido/biblioteca/revistas/revista6.pdf> . 2004.

Disponible en liña no enderezo: *Eixo Atlántico. Revista da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal*, nº 9: "Gobernos e Administracións Locais na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal". En la dirección de Internet <http://www.eixoatlantico.com/subido/biblioteca/revistas/revista9.pdf>. 2006.

FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS (FEMP), *La situación los Ayuntamientos en España, sus carencias económica y problemas de gestión. Diagnóstico y propuestas en una perspectiva europea*, Madrid: FEMP, pp. 1-240. <http://www.femp.es>. 2006.

social. <http://europa.eu.int>. 2004

social. <http://europa.eu.int> 2006

LECLERC, A., "La política de cohesión en la Unión Europea: perspectivas para España en el período 2007-2013", *Análisis Local*, nº. 61, 2005, pp.63-78.

DE LA FUENTE , A., *El impacto de los Fondos estructurales: Convergencia real y cohesión interna-las 6 versiones*, Hacienda Pública Española, 2003

FUENTES DE INFORMACIÓN EN INTERNET

;

;

www.ine.ptwww.barometrosocial.es<http://sr4.ardan.es/cgi-bin/ardanesp/script/ardan.pl/home> ;

<http://www.funcas.ceca.es>

www.xunta.es

www.femp.es

www.boe.es

www.aranzadi.es

www.doga.es

www.eixotlantico.com

www.europa.eu

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_es.htm

http://europa.eu/pol/reg/index_es.htm

<http://www.dgfc.sggp.meh.es/index.jsp>

<http://www.realinstitutoelcano.org>

<http://www.aebr.net/>

http://europa.eu/documents/cor/index_es.htm

Recomendacións

Materias que continúan o temario

A Cooperación Territorial na UE/V03M018V01203

Outros comentarios

Tendo en conta a amplitude temática deste Módulo, e as liñas básicas que se teñen que explicar para a mellor comprensión da realidade político-administrativa, socioeconómica e de programación, e recomendable unha lectura previa dos capítulos I, II e III do libro colectivo:

RÍO FERNÁNDEZ, J.A., SA MARQUES, T.; ROJO SALGADO, A.; VARELA ÁLVAREZ, E.J. A Gobernanza na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal, Vigo: Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular. Vigo, 2006.
